

ADONIS

Ez a nevem

(részletek)

Minden bölcsességet elpusztítva /
 így lángolok /
 jel se maradjon – vérem a jel /¹
 így indulok /

(...)

– Seb a szerelmem

Testem a seb fölött nyíló virág, csak a halál tépheti le. Vérem
 Ág, mely megadja magát leveleinek, aztán megpihen...

Válasz-e a kő? Halálod, e szunnyadó úr, vajon félrevezet?
 A sóvárgás glóriáit hozom két melledre, gyermekarcú arcodra...
 Te vagy? Nem talállak

Így pusztít a lángom
 (...)

Az arcomban elrepült

Egy sólyom / megszenteltem a káosz szagát / jöjjön hát a szomorú idő
 Láng és ellenállás népei ébredjetek hát / sivatagom növekszik /
 Szerettem egy zavart fűzfát, egy vándorló tornyot, egy rozoga minaretet
 Szerettem egy utcát, rajta Libanon a saját beleit osztályozta rajzokban
 És tükrökben és amulettekben /

Adonis Ali Ahmad Sza'íd szíriai-libanoni költő álneve, ma Párizsban és Bejrútban él. 1930-ban egy kis szíriai faluban született (Qasszabin), az 1950-es években politikai okokból Libanonba költözött és libanoni állampolgárrá vált. 1957-ben többedmagával megalapította a *Shi'r* (Költészet) című avantgárd arab irodalmi folyóiratot, majd 1968-ban saját folyóiratot indított *Mawáqif* (Állomások) címmel. 1973-ban doktora-tust szerzett a bejrúti Szent József egyetemen arab irodalomtörténetből. Adonis az 1970-es évek eleje óta áll a közel-keleti és a nemzetközi irodalmi élet figyelmének középpontjában. Könyveinek megjelentek török, angol, német és francia fordításai, évek óta rendszeres jelöltje az irodalmi Nobel-díjnak. 1970-es kötetében *Waqf bajna al-ramád wa al-ward* (Idő hamu és rózsák között) két óriás-költeményt közölt – *A kicsinyes királyok története* és *Ez a nevem* –, amelyet kiegészített 1972-ben a *New York sírja* című harmadik verssel. Mindhárom nevezhető politikai műnek is, amennyiben reflektál az 1967-es izraeli-arab háborúra, az arab politikai vezetők tehetetlenségére, az arab világ elmaradottságára. Itt egy Tüske László vezetésével készülő magyar válogatott Adonis-kötetből, az *Ez a nevem* című versből közlünk részleteket.

¹ Adonis az ája szót használja, ami jelet jelent, de átvitt értelemben a Korán egy versszakát is.

Azt mondtam: most odaadom magamat az érzékiség mélyének
és tűzbe borítom a világ kezdetét. És azt mondtam: megállj, Néró,
mint a dárda a teremtés homlokában, ami Róma

Mert az összes ház Róma, mert Róma a képzelet és a valóság, Isten
és a történelem városa

Azt mondtam: megállj, Néró, mint a dárda ... /

(...)

Az igazat fogjuk mondani: Ez egy ország
Mely felemelte combját
Zászlóként...

Az igazat fogjuk mondani: Ez nem egy ország
Csak holdas istállóknak²
Szultánok pálcája, a Próféta szőnyege

Az egyszerűt fogjuk mondani: Van a létezésben valami,
Amit

jelenlétnek hívnak és valami
Amit

hiánynak hívnak, mondjuk az igazat
Mi vagyunk a

hiány
Se menny, se

por nem szült minket
Bizony, csak hab vagyunk, a szavak folyójában eltűnők
Rozsda vagyunk az ég szféráiban, rozsda az életen!

(titkosított üzenet)

(...)

Beléptem a növények iskolájába, a homlokom meghasadt, a vérem
erejét

Vesztette: magamat kérdeztem, hogy mit tegyek. Övezzem hát a
várost kenyérrel?

A tűz leveleiben szórattam szét / felosztottuk a királyok véréét és
éhesek vagyunk

Időket hordozunk
Kavicsokat csillagokkal vegyítve
Felhőket terelve
Mint lovak ménését

² Adonis az isztabl szót használja, ami az angol stable arabosítása.

Képes vagyok változni: a civilizáció bányája – ez a nevem

A közösség megnyugodott
A rabáb és a mihráb mézében³
A Teremtő megerősítette őket, akár egy árkot
Amit eltorlaszolt.

Senki sem tudja, hol az ajtó
Senki sem kérdezi, hol az ajtó.

(titkosított üzenet)

(...)

(Mestyán Ádám fordítása)

³ Rabáb: húros hangszer. Mihráb: a muszlim ima irányát mutató falifülke.

FÜRJES GABRIELLA

visszajáró idő.

az asztalon hullámos terítő alatt
papírhegyek, olló, számlák, levelek
naponta változó domborzatrajza öregedő
mogyorófa asztalunknak. legmagasabb
hegygerincén, ha elindulok. magamban
megtalált regényes öböl, hullámai egy
parttalan kikötőnek. kibújnak a terítő
alól. rám mosolyognak utolsó csöppjei
a száraz fehérbornak. csorba poharunkban
visszajáró idő: az ajtó nyitva. mögötte
várok, kezemben kés. ha megtöri hullámait
gyönyörű mogyorófa asztalunknak.

fehér hátlanon.

tízszer tizenötös, magas fényű kép.
közeli arc profilból. mögötte kikötő,
erdőnyi csupasz árbocrudak a vakító
tűpárnaégben. támaszték nélkül esik
le minden nap a polcra észrevétlen.
sok közül egy. mása számtalan minta-
képnek csapódik a földnek hangtalan.
távolsága hozzá nő, míg megértem,
mit jelenthet itt. kibontanom minden
nap a fehér hátlanon, újra alkotnom
a képet, keresztültörnöm távolságán
annak a sötét és titokzatos emlékek.

G. ISTVÁN LÁSZLÓ

Huszonegyedik Nap-monológ

Mintha vándorló cigánykaraván mérné ma
ütemével időmet, ami csak másoké –
ezek a porban időzések, rossz rongycsomók,
nem tudni labda-e vagy kitett ázott
ruha. Lábtörlőszín a hajnal,
derengésében csoszog, ki tudja mennyi
sarat ver le, hogy délre tiszta
vendégként várja, levesidőre forrjon,
forrósdjon a por. Ajtó nyitva, háznép
a huzattal forog, a zsírszag megüli
homlokom. Miféle király térhet be így
lakomára, hogy mondhat áldást, asztalit,
ha estére nyirkos ágy, dohos emlékfüggöny
zizeg, perceg a csótány, külön metronóm
számolja le perceit? Ha marad még
elalvás előtt a süketségben hely imára,
itt az ima is folyton, mikor végre ég alá
bukom, szedelőzködik.

Huszonkettedik Nap-monológ

Gombolhatatlan kabát az ég,
viselni kell. Jó lenne földig
hajolva kibújni alóla. Mint
váltóruhát, fogasra tenni, hogy őrizze
testem nyomát. Ahogy a szövethajlatok
között kihűl a bőr emléke, illattalan
maradna annyi fénylés, mikor csak égtem, és
sugaram úgy dobtam le rád, mint a kardomat.

Hódíthatatlan most, ami látható, minden
fény pengéje kicsorbul. Itt a patakmeder.
Hajtja a csörgedezés, kövekkel rekeszti
a lejtő térszínformán a fényiramlást, és
úgy korcsolyázom a felszínén, ahogy
nem ismert halál felé fut az élő.
Kanyarulatok közt elveszve számolom,
mi mindent nem teszek láthatóvá, mennyivel
több a fel-felvillanó részletcsillogásnál,
mondjuk szemednél, a sötét.